

Casus Wetenschappelijke Integriteit

2022

Onderzoek uitgevoerd dat (gedeeltelijk) gebaseerd is op informatie en ideeën van klager en bijdrage daarin niet erkend - ongegrond

Radboud Universiteit

1. Onderwerp van de klacht

Onderzoek uitgevoerd dat (gedeeltelijk) gebaseerd is op informatie en ideeën van klager en de bijdrage daarin niet erkend – ongegrond.

2. Omschrijving van de feiten en advies CWI

2.1. De klacht

De kern van de klacht is – kort samengevat – dat beklagden onderzoek hebben uitgevoerd dat gebaseerd is op ideeën van klager, in dat onderzoek data van klager zonder zijn toestemming hebben gebruikt en beklagden bij dat alles niet de bijdrage van klager daarin hebben erkend. Daardoor wordt er volgens klager een inbreuk gemaakt op de wetenschappelijke integriteit. Het bewuste onderzoek heeft geresulteerd in een publicatie.

2.2. De procedure

Op 9 november 2021 ontving de commissie de klacht van het College van Bestuur; op 25 november 2021 heeft de commissie de klacht aan beklagden verzonden en om een reactie gevraagd.

Op 29 november 2021 hebben beklagden een reactie gegeven op de klacht, deze reactie is aan klager verzonden.

Op 10 februari 2021 heeft de commissie partijen gehoord waarvan een verslag is gemaakt. Het verslag is aan partijen ter controle op feitelijke onjuistheden toegezonden en waar nodig gecorrigeerd op feitelijke en tekstuele onjuistheden.

Op 3 maart 2022 hebben partijen gereageerd op het verslag van de hoorzitting.

Op 21 maart 2022 heeft de commissie het concept-rapport aan partijen toegezonden ter controle op feitelijke onjuistheden. Partijen hebben daar respectievelijk op 21 en 24 maart 2022 op gereageerd. De reacties gaven de commissie geen aanleiding om het rapport aan te passen.

2.3. Aanleiding tot de klacht en standpunten van partijen, samengevat

Standpunt klager

Volgens klager is hij ervoor verantwoordelijk dat in Nederland bekend is geworden dat het [...] niet zonder gevolgen is voor de gezondheid van [...]. Klager geeft aan dat hij nog steeds actief is met onderzoek naar dit vraagstuk, namelijk om de kritiek van de beroepsgroep te weerleggen dat klager heeft gewerkt met oude [...] en [...] die problemen niet geven. Het was de bedoeling van klager dat hij een artikel zou publiceren met betrekking tot het moment waarop het [...] uit de [...] zich begint te manifesteren. De essentie van zijn studie en het artikel was om te laten zien dat het [...] al heel vroeg begint, ook in het geval van de [...]. Beklagden waren hiervan op de hoogte omdat klager daar met hen al vaker over heeft gesproken en klager met hen samenwerkte aan dit onderzoek. Klager voert aan dat hij voor het verzamelen van materiaal van patiënten afhankelijk is van de sporadische patiënten die [...]. Dit verzamelde materiaal zendt klager ter beoordeling naar het laboratorium waar beklagde 1 werkt.

Universiteiten van Nederland

De onderlinge relatie met beklaagden is gaandeweg echter verstoord. Klager heeft met beklagde 2 in 2016 een artikel gepubliceerd. Bij een bespreking van dit artikel heeft beklagde 2 materiaal van een patiënt van klager getoond en besproken, zonder voorafgaande bespreking met of toestemming van klager. Dit getoonde materiaal zou klager gaan gebruiken voor zijn nieuwe publicatie. Hierop volgde een vervelende discussie waarop klager in april 2019 met [...], afdelingshoofd [afdeling], heeft gesproken. In dat overleg is besloten om de samenwerking met beklaagden voort te zetten waarbij klager de laatste auteur en beklaagden de eerste auteurs zouden zijn van het artikel dat volgt op zijn onderzoek. Klager was daarmee akkoord.

In januari 2021 had klager voldoende patiëntmateriaal om het onderzoek te vervolgen. Klager vroeg daarom aan beklagde 1 om een overzichtslijst van de patiënten van wie hij materiaal naar het laboratorium had gezonden en de verkregen onderzoeksresultaten. Klager ontving de lijst maar werd ook geconfronteerd met de mededeling van beklagde 1 dat beklaagden een artikel hebben geschreven en dat in dat onderzoek de data van twee van zijn patiënten waren meegenomen. Verder bleek volgens klager dat in dat artikel reeds antwoord wordt gegeven op de onderzoeksvraag van het door hem geïnitieerde onderzoek. De publicatie van beklaagden over de aanwezigheid van [...] in patiënten met [...], ontkracht de impact van wat klager had willen laten zien. Namelijk dat ook [...]. Dat blijkt ook uit de publicatie waarin staat dat er geen verschil is met nieuwe en oude [...]. Volgens klager is doelbewust hem het gras voor de voeten weggemaaid, ondanks de voorheen gemaakte afspraken. Door het gedachtengoed van klager te publiceren zonder hem daarin te betrekken, terwijl beklaagden wisten waarmee hij bezig was, hebben beklaagden niet integer gehandeld.

Verder weet klager nog steeds niet welke twee patiënten “per toeval” in de publicatie van beklaagden terecht zijn gekomen. Daarnaast acht klager de kans heel groot dat er meer materiaal van hem in de publicatie is verwerkt. Er is immers materiaal van bijna 400 patiënten gebruikt. Klager is in Nederland nagenoeg de enige [...] die geïnteresseerd is in de aanwezigheid van [...]. En hij stuurt consequent vanaf 1998 al zijn [...] exclusief naar de afdeling [afdeling] van het Radboudumc voor onderzoek. Als zijn vermoeden juist is, dan zal het artikel moeten worden gerectificeerd en moet de naam van klager aan de auteurslijst toegevoegd worden. De patiënten hebben immers aan klager toestemming verleend voor gebruik van hun [...] voor wetenschappelijk onderzoek. Klager is dan ook van mening dat beklaagden in strijd hebben gehandeld met de wetenschappelijke integriteit.

Standpunt beklagde

Volgens beklagden is er na een conflict tussen beklagde 2 en klager afgesproken dat beklagde 1 aanspreekpunt zou zijn voor beiden. Beklagde 1 zou zich hierbij samen met klager richten op de hypothese dat [...]. Klager zou hiervoor gevallen verzamelen.

Daarnaast hebben beklagden in 2018 samen het plan opgevat om te kijken hoe vaak er überhaupt [...] wordt aangetroffen bij [...]. Dit heeft eind 2019 tot een uitgewerkt onderzoeksplan geleid en begin 2020 is begonnen om alle gevallen anoniem te verzamelen vanuit de [...] database van de afdeling [afdeling] van het Radboudumc. Deze dataverzameling is in augustus 2020 afgesloten waarna de data geanalyseerd zijn en opgeschreven in een manuscript. Dit manuscript is begin 2021 ingediend voor publicatie en in september 2021 gepubliceerd.

De uitkomsten van het onderzoek zijn anoniem verzameld en de onderzoeksvraag van klager is hierbij niet onderzocht, en daarover hebben beklagden dan ook geen conclusies getrokken. Volgens beklagden hebben zij onderscheid gemaakt tussen [...] voor en na 2000, [...]. Zij schrijven echter niet iets over [...] en zij kunnen ook geen onderscheid maken tussen [...]. Dat kan klager juist wel. Zijn onderzoek is dan ook nog zeer relevant.

Omdat de data anoniem zijn verzameld en geanalyseerd, is de herkomst van het materiaal (Radboudumc, klager of anderszins) niet bekend. In april 2021 kreeg beklagde 1 voor het eerst een verzoek van klager om van vijf patiënten de data aan te leveren voor zijn specifieke vraagstelling. Bij het uitwerken van de tekst voor de materiaal en methode paragraaf heeft beklagde 1 door herkenning van het nummer per toeval ontdekt dat van de vijf patiënten er ook twee zaten in zijn onderzoek met beklagde 2. Dit is vervolgens helder en eerlijk aangegeven in de tekst voor de materiaal en methode paragraaf in het manuscript. Het feit dat beklagde 1 dit heeft ontdekt is puur toeval omdat hij bij beide onderzoeken betrokken was. Volgens beklagden is het niet meer dan logisch om dit te melden omdat de lezer moet weten dat er overlap is met een andere studie. Volgens beklagden hebben zij gebruik gemaakt van de landelijke database. Daarin komt al het materiaal waarvoor een diagnostische klinische vraag is gesteld. Een patiënt kan actief bezwaar maken, dan gaat het materiaal uit de databank. Of de patiënt kan zeggen, “het mag erin blijven maar ik wil niet dat er onderzoek met het restmateriaal wordt gedaan”. Het materiaal van klager is op die manier ook in de databank terecht gekomen. Als materiaal louter voor onderzoek wordt gebruikt dan krijgt het een ander nummer en moet er aparte financiering voor zijn. Dan komt het niet in deze database. Daarvan is volgens beklagden hier geen sprake van.

Nadat duidelijk was geworden dat een aantal patiënten van klager ook in de andere studie waren opgenomen, is er uitgebreid e-mail contact geweest tussen klager en beklagde 1. Telefonisch of video overleg om het een en ander uit te leggen heeft beklagde 1 diverse malen gevraagd. Klager heeft dit telefonisch overleg steeds geweigerd.

Beklaagde 1 geeft verder aan zich niet te herkennen in de verwijten die klager uit in de bijgevoegde e-mail correspondentie. Zo is hem verweten met opzet zijn casuïstiek te hebben gestolen en met opzet de voortgang van het leveren van de foto's te vertragen om de publicatie met beklagde 2 eerder uit te laten komen. De vertraging was echter een gevolg van technische/logistieke problemen. Ondanks de verstoorde relatie met klager heeft beklagde 1 besloten, in het belang van patiënten [...], de afspraken met klager ten aanzien van het te leveren materiaal voor zijn manuscript na te komen. Ook beklagde 2 geeft aan nog steeds de samenwerking in het belang van de patiënten te willen voortzetten.

Gelet op het vorenstaande zijn beklagden van mening dat zij zich niet schuldig hebben gemaakt aan een schending van de wetenschappelijke integriteit.

2.4 Overwegingen van de commissie

De commissie dient zich in casu, gezien de voorliggende feiten en standpunten van partijen, een oordeel te vormen over de vraag of – kort weergegeven – er door de door beklaagden gehanteerde werkwijze of op andere wijze in de totstandkoming van hun publicatie sprake is van schending van de wetenschappelijke integriteit.

De commissie vat de klachten van klager als volgt samen. Klager stelt dat hij met beklaagden (als eerste auteurs) een afspraak heeft voor het maken van een artikel over [...]. Klager verwijt beklaagden dat, met de publicatie van beklaagden, dat artikel er zonder zijn medewerking en medeweten is gekomen en daardoor hem het gras voor de voeten is weggemaaid c.q. beklaagden zijn idee hebben gebruikt. Daarnaast is zonder medeweten of toestemming van klager gebruik gemaakt van de gegevens van (in ieder geval) twee van zijn patiënten. Met dit alles ligt het volgens klager in de rede dat beklaagden zijn naam aan de publicatie hadden toegevoegd, iets wat zij ten onrechte niet hebben gedaan.

De commissie is van oordeel dat bij geen van deze klachten sprake is geweest van schending van wetenschappelijke integriteit. Daartoe overweegt de commissie als volgt.

Onderwerp publicatie

Het staat voor de commissie vast dat het de bedoeling was dat er een publicatie zou komen van klager samen met beklaagden. Zoals de commissie begrijpt was het onderzoek dat zou moeten uitmonden in de publicatie van klager, nog gaande. Dit onderzoek betrof een klein aantal patiënten bij wie [...] vanaf 2018, en die [...]. In de tussentijd hebben beklaagden een artikel gepubliceerd, met geanonimiseerde gegevens van materialen van [aantal] personen, over een periode van 1986 tot 2020. Klager meent dat in die publicatie het gras voor zijn voeten is weggemaaid en beklaagden niet integer hebben gehandeld, nu zij wisten van en betrokken waren bij zijn onderzoek.

Naar het oordeel van de commissie is één van de kenmerken van wetenschappelijk onderzoek, dat onderzoekers gebruik maken van de resultaten van andere onderzoekers en daarop voortbouwen. Zij dienen daarover verantwoording af te leggen onder meer door zorgvuldige verwijzing naar het werk van anderen. Er kan ook sprake zijn van een wisselwerking waarbij het niet nodig is telkens specifieke verwijzing op te nemen omdat sprake is van kennis die berust op de actuele stand van de wetenschap op een bepaald gebied. De commissie stelt vast dat zowel klager als beklaagden als onderzoekers actief zijn met betrekking tot het onderwerp van (de gevolgen van) [...] en daarover eerder hebben gepubliceerd. Voor het doen van (vervolg)onderzoek en het publiceren daarover kunnen beklaagden dan ook putten uit eerder opgedane eigen kennis en ervaring en niet louter uit de kennis van klager.

Weliswaar gaat de gewraakte publicatie van beklaagden en het onderzoek van klager over hetzelfde onderwerp, te weten [...], maar volgens de commissie is er een duidelijk verschil aan te wijzen tussen de publicatie van beklaagden en het onderwerp waarover klager wilde publiceren. Zoals ter zitting door klager is bevestigd, wilde hij in het bijzonder aantonen dat [...]. Daartoe heeft hij het materiaal van in totaal zeven patiënten ingestuurd. Het onderzoek van beklaagden ging niet specifiek over deze patiënten, maar over een veel groter databestand ([aantal]patiënten) waaruit de ontwikkelingen tussen 1986 en 2020 werden toegelicht. Zoals tijdens de hoorzitting door beklaagden is toegelicht werden van 1986 tot 2020 verschillende

[...]. Beklaagden geven aan geen onderscheid te kunnen maken tussen [...], de [...], hoe [...]. Iets waar het onderzoek van klager zicht juist op richt. Voor zover klager ter zitting verwees naar een zin in het artikel van beklagden waarin [...] werden vergeleken, stelt de commissie vast dat deze zin niet louter betrekking had op de periode van 2018 tot nu, maar op een ruimere periode, en dat geen conclusie wordt gegeven over [...]. De commissie is dan ook van oordeel dat beklagden niet aan de haal zijn gegaan met de vraagstelling van klager en er geen aanleiding is om de naam van klager in deze publicatie op te nemen.

Data

Beklaagden hebben verder terecht het verweer gevoerd dat hun niet kan worden verweten dat zij bewust gebruik hebben gemaakt van het onderzoeksmateriaal dat klager had ingezonden naar de afdeling [*afdeling*]. Zoals ter zitting is vastgesteld hebben beklagden een zoekvraag gedaan in een landelijke database. In deze database bevindt zich ook het materiaal van de patiënten van klager. Beklaagden hebben als resultaat op hun zoekvraag anonieme verslagen gekregen, alleen voorzien van een nummer, en die gegevens verder anoniem geanalyseerd en verwerkt. Beklaagden wisten dan ook niet dat er ook materiaal van patiënten van klager in deze gegevens aanwezig waren. Alleen omdat beklagde 1 klager behulpzaam was met het geschikt maken van het materiaal voor zijn onderzoek, heeft hij bij toeval door herkenning van nummers, nadien ontdekt dat materiaal van twee patiënten van klager voor de publicatie is gebruikt.

De commissie stelt verder vast dat het feit dat het materiaal van twee patiënten van klager in de database voorkomt een gevolg is van het feit dat klager het materiaal heeft opgestuurd voor het beantwoorden van een diagnostische klinische vraag. Daarmee worden deze gegevens automatisch in de landelijke database opgenomen. Nu deze patiënten tegen opname in deze database geen bezwaar hebben gemaakt is dat materiaal nog steeds in de database aanwezig, waaruit beklagden de gegevens anoniem hebben verkregen. Klager had ervoor kunnen kiezen om met een contract en separate financiering het materiaal apart te houden. De commissie stelt vast dat er geen sprake is geweest van een dergelijke opdracht van klager aan beklagden om specifieke materiaal te onderzoeken uitsluitend ten behoeve van zijn eigen onderzoek, in welk geval beklagden toestemming van klager nodig hadden om dit materiaal te gebruiken voor hun publicatie.

Klager kon als professionele beroepsbeoefenaar weten dat materiaal van patiënten waarvoor een diagnostische klinische vraag gesteld wordt, wordt opgenomen in de landelijke database en daarmee (anoniem) beschikbaar is voor wetenschappelijk onderzoek van anderen dan hemzelf, tenzij de patiënten dit expliciet weigeren. Dit laatste is blijkbaar niet gebeurd. Aan beklagden valt derhalve ook in dit opzicht geen schending van wetenschappelijke integriteit te verwijten. Integendeel, zij hebben klager van het nodige materiaal voorzien voor zijn onderzoek.

Tot slot merkt de commissie op dat tijdens de zitting beklagden hebben aangegeven nog steeds bereid te zijn om, zoals afgesproken, klager te ondersteunen bij de totstandkoming van zijn publicatie. Voor zover klager meende dat beklagde 1 de aanlevering van de gegevens aan hem opzettelijk heeft vertraagd, is de commissie van oordeel dat voor de vertraging een aannemelijke reden is opgegeven en dat van opzet geen sprake is geweest.

2.5. Oordeel en advies commissie

Gelet op het voorgaande adviseert de commissie het college van bestuur de klacht ongegrond te verklaren.

3. Oordeel van het College van Bestuur.

Er is geen LOWI procedure gevolgd. Het CvB heeft het advies van de CWI gevolgd en de klacht op 12 april 2022 ongegrond verklaard.